

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 3. decembar 2020.godine
Ref. br.:RK 1648/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI32/20

Podnosilac

Xhevat Meha

Ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova AC-I-17-0417 - A0001-A0002 od 10. oktobra 2019. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Xhevat Meha, u svojstvu zastupnika Kompanije za reviziju, poslovne savete i računovodstvo "Luani" SH.A., iz opštine Srbica (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [AC-I-17-0417 -A0001-A0002] od 10. oktobra 2019. godine Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda (u daljem tekstu: Žalbeno veće) u vezi sa presudom [C-III-C-17-0076] od 8. juna 2017. godine Specijalizovanog veća Posebne komore Vrhovnog suda (u daljem tekstu: Specijalizovano veće).
3. Presuda [AC-I-17-0417 -A0001-A0002] od 10. oktobra 2019. godine Žalbenog veća je uručena podnosiocu zahteva 15. oktobra 2019. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom se navodi da su podnosiocu zahteva povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] i stavu 4 člana 21. [Opšta načela] Ustava, i članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), kao i pravilu 32 (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 14. februara 2020. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 19. februara 2020. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Gresu Caka-Nimani za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Safet Hoxha i Remzije Istrefi-Peci.
8. Dana 2. marta 2020. godine, podnosilac zahteva je obavešten o registraciji zahteva i od njega se tražilo da podnese Sudu ovlašćenje za zastupanje kompanije "Luani" SH.A. Podnosilac zahteva nije podneo traženo ovlašćenje.
9. Dana 19. juna 2020. godine, Sud je ponovo tražio od podnosioca zahteva da podnese Sudu ovlašćenje za zastupanje kompanije "Luani" SH.A.
10. Dana 8. jula 2020. godine, podnosilac zahteva je podneo traženo ovlašćenje koje dokazuje da je on zastupnik kompanije "Luani" SH.A..
11. Dana 13. jula 2020. godine, Sud je (i) obavestio Posebnu komoru Vrhovnog suda (u daljem tekstu: PKVS) o registraciji zahteva i ujedno tražio podnošenje povratnice koja dokazuje datum kada je podnosilac zahteva primio osporenu presudu [AC-I-17-0417 -A0001-A0002] od 10. oktobra 2019. godine Žalbenog

veća; i takođe (ii) tražio od podnosioca zahteva da podnese Sudu povratnicu koja pokazuje datum prijema iste presude.

12. Dana 16. jula 2020. godine, PKVS je podneo povratnicu koja pokazuje datum prijema osporene presude od strane podnosioca zahteva, odnosno 15. oktobar 2019. godine. Sutradan, odnosno 17. jula 2020. godine, podnosilac zahteva je takođe podneo traženu povratnicu.
13. Dana 11. novembra 2020. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

14. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da je 3. aprila 2004. godine, podnosilac zahteva zaključio ugovor o *“uslugama revizije investicija”* (u daljem tekstu: ugovor) sa Kosovskom povereničkom agencijom (u daljem tekstu: KPA). Ugovor je, između ostalog, propisivao da je podnosilac zahteva obavezan da izvršava gore navedene usluge u vezi sa 6 (šest) preduzeća navedenih u ugovoru.
15. Dana 9. februara 2009. godine, Divizija za korporativno upravljanje Kosovske agencije za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP), je donela pismo preporuke za ocenu učinka ekonomskog operatora “Luani” Sh.A, kojim rukovodi podnosilac zahteva. Ovim gore navedenim pismom preporuke je, između ostalog, utvrđeno da (i) podnosilac zahteva *“nije podneo nijedan izveštaj, međutim i one improvizovane revizije, i ni na jedan način prema dobro poznatim standardima revizije, izvršio je sa neprihvatljivim kašnjenjem prema uslovima ugovora”*; i (ii) da Kancelarija za nabavke KAP-a, *“ovog ekonomskog operatora ubuduće smatra neodgovornim i neozbiljnim”*, naglašavajući da se takođe ista pažnja treba primeniti i na drugu kompaniju podnosioca zahteva, odnosno ekonomskog operatora “Xhevati & Co”.
16. Dana 28. aprila 2009. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu protiv KAP-a pred Specijalizovanim većem PKVS-a u vezi sa prekidom ugovora od 3. aprila 2004. godine i zabranom podnosioca zahteva za učešće na tenderima, tražeći poništenje pisma preporuke od 9. februara 2009. godine.
17. Dana 22. oktobra 2009. godine, Specijalizovano veće je rešenjem [SCC-09-0062] odbacilo tužbu podnosioca zahteva kao neprihvatljivu, ističući obavezu pravnih lica da ih zastupa advokat pred PKVS-om u skladu sa stavovima 1 i 4 člana 24. (Zastupanje pred Specijalnom komorom) Zakona o SKVS-u i tačkom b stava 4 člana 25 (Dostavljanje podnesaka) Administrativnog naređenja br. 2008/6 koje menja i dopunjuje Administrativno naređenje UNMIK-a br. 2006/17 o sprovođenju UNMIK/ove Uredbe br. 2002/13 o osnivanju Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja u vezi sa Kosovskom povereničkom agencijom (u daljem tekstu: Administrativno naređenje), uslov koji podnosilac zahteva nije ispunio, *“uprkos nizu upozorenja”*.
18. Dana 4. novembra 2009. godine, na gore navedeno rešenje Specijalizovanog veća, podnosilac zahteva je uložio žalbu pred Žalbenim većem, sa predlogom da

se isto vrati na presuđivanje. Podnosilac zahteva je, između ostalog, istakao da nalog PKVS-a, u vezi sa određivanjem advokata, *“nije uručen na adresu biznisa tužioca/žalioca gde je uručeno ožalbena rešenje”*.

19. Dana 18. decembra 2009. godine, Žalbeno veće je rešenjem [ASC-09-0076] potvrdilo rešenje Specijalizovanog veća. Žalbeno veće je, između ostalog, obrazložilo da podnosilac zahteva nije podneo punomoćje za svog predstavnika u postupku pred Specijalizovanim većem kršeći stavove 1. i 4. člana 24. i tačku b stava 4. člana 25. Administrativnog naređenja.
20. Dana 27. aprila 2010. godine, podnosilac zahteva je ponovo podneo tužbu Specijalizovanom veću tražeći (i) naknadu štete prouzrokovane jednostranim raskidom ugovora u iznosu od 13.000 evra; i (ii) naknadu za izgubljenu dobit od 70.000 €. Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da je (i) njegov ugovor nezakonito raskinut; (ii) podnošenje izveštaja je takođe bilo uslovljeno i ispunjavanjem obaveza KAP-a utvrđenih u ugovoru, obaveza koje KAP nije ispunio; i (iii) godišnji prihodi određenog ekonomskog operatera smanjili su se kao rezultat postupaka KAP-a.
21. Dana 20. februara 2013. godine, Specijalizovano veće je rešenjem [SCC-10-0088] odbacilo kao neprihvatljivu tužbu koji je podneo podnosilac zahteva. Specijalizovano veće je obrazložilo da podnosilac zahteva nije ispoštovao zakonski rok od devet (9) meseci utvrđen stavom 1. člana 6. (Vremenski rok za podnošenje zahteva za potraživanje, osporavanje odluka ili radnji Agencije) Zakona br. 04/L-033 o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Zakon o SKVS-u) i prema stavu 4 stava 2 člana 28. (Prihvatljivost potraživanja/tužbenog zahteva) Aneksa Zakona o SKVS-u, te je shodno tome relevantna tužba bila van roka.
22. Dana 19. marta 2013. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu na gore navedeno rešenje Specijalizovanog veća, navodeći pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu materijalnog zakona, uključujući i *“povredu ustavnih prava”*. Podnosilac zahteva je navodio da je Specijalizovano veće *“pogrešno utvrdilo da je njegova tužba van roka”*. Dana 4. aprila 2013. godine, KAP je podneo odgovor na tužbu, tražeći odbijanje žalbe podnosioca zahteva i potvrđivanje rešenja Specijalizovanog veća.
23. Dana 23. marta 2017. godine, Žalbeno veće je rešenjem [AC-I-13-0030] odlučilo da je (i) žalba podnosioca zahteva osnovana; (ii) poništilo je rešenje [SCC-10-0080] Specijalizovanog veća od 20. februara 2013. godine; i (iii) vratilo tužbu na ponovno suđenje odgovarajućem Specijalizovanom veću. Žalbeno veće je, između ostalog, utvrdilo da je (i) prvobitna tužba podnosioca zahteva podneta 28. aprila 2009. godine u zakonskom roku i da je ista odbačena, jer tužilac nije imenovao advokata za zastupanje pred PKVS-om; i shodno tome, podnosilac zahteva je podneo novu tužbu, tačnije 27. aprila 2010. godine; (ii) tužilac je podneo novu tužbu tek nakon što je njegova prva tužba odbijena iz proceduralnih razloga, i da ima mogućnost da podnese istu tužbu, ako prethodna tužba nije završena u smislu stava 2. člana 28. Aneksa Zakona o PKVS-u; i (iii) *„jasno je da nalog kojom se od podnosioca zahteva tražilo imenovanje advokata za zastupanje u postupku nije pravilno podnet i da je*

ovo propust Specijalizovanog veća“. Žalbeno veće je utvrdilo da se shodno tome poništava žalbeno rešenje Specijalizovanog veća i tužba se vraća na ponovno odlučivanje nadležnom Specijalizovanom veću, radi razmatranja osnovanosti tužbe.

24. Dana 8. juna 2017. godine, Specijalizovano veće je presudom [C-III-17-0076] odlučilo da je (i) tužba podnosioca zahteva delimično osnovana; i (ii) tuženi je, naime KAP, dužan da podnosiocu zahteva plati iznos od 8.300 evra. Specijalizovano veće je, između ostalog, obrazložilo da pismo preporuke od 9. februara 2009. godine nije obaveštenje o prekidu ugovora i shodno tome, ovaj poslednje navedeni nije prekinut na osnovu odredbi Ugovora.
25. Dana 19. i 20. jula 2017. godine, odnosno i tuženi, tačnije KAP i podnosilac zahteva, uložili su žalbu Žalbenom veću protiv gore navedene presude Specijalizovanog veća. Prva, naime KAP, navodila je povrede proceduralnih odredbi, pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se žalba usvoji, kao osnovana, i poništi ožalbena presuda, kao i da se stvar vrati na ponovno suđenje ili da se ožalbena presuda preinači, a tužbeni zahtev podnosioca zahteva u celosti odbije, kao neosnovan. KAP je, između ostalog, istakla da odluka o naknadi podnosiocu zahteva u iznosu od 8.300 evra nije zasnovana na važećem zakonu, a ni na ugovoru između strana, jer podnosilac zahteva nije dovršio revizorske izveštaje, kao što je bio obavezan na osnovu odgovarajućeg ugovora. Dok je drugi, odnosno podnosilac zahteva, svojom žalbom takođe navodio povredu proceduralnih odredbi i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se žalba usvoji, kao osnovana, i stvar vrati na ponovno odlučivanje Specijalizovanom veću. Podnosilac zahteva je, između ostalog, istakao da će nadležni sud morati da odredi punu, a ne delimičnu nadoknadu, jer je on poštovao svoje ugovorne obaveze, ali KAP nije odredila prioritet u pogledu ispunjenja svojih obaveza, kao što je bilo propisano u članu 2.22 Posebni uslovi ugovora između njih, štaviše, Specijalizovano veće nije uspeo da u potpunosti proceni njegove navode za nastalu štetu i izgubljenu dobit.
26. Dana 10. oktobra 2019. godine, Žalbeno veće je presudom [AC-I-17-0417-A0001-A0002] odlučilo da (i) žalbe podnosioca zahteva i tuženog budu odbijene kao neosnovane; i (ii) potvrđuje presudu [C-III-17-0076] od 8. juna 2017. godine Specijalizovanog veća. Žalbeno veće je, između ostalog, utvrdilo da (i) spisi predmeta neosporno potvrđuju činjenicu da su strane 3. aprila 2004. godine uspostavile pravno-ugovorni odnos sa pravima i obavezama za obe strane; (ii) pismo preporuke od 9. februara 2009. godine ne predstavlja valjani raskid ugovora, jer su se strane u stavu 2.6.1. Opštih uslova ugovora dogovorile da raskid ugovora mora biti urađen u pismenoj formi; (iii) pismo preporuke od 9. februara 2009. godine je bilo samo dokaz ocene učinka podnosioca zahteva u vezi sa obavezama koje je podnosilac zahteva preuzeo da izvrši reviziju preduzeća navedenih u ugovoru i ne može se smatrati njegovim raskidom; (iv) spisa predmeta potvrđuju činjenicu da je podnosilac zahteva delimično ispunio ugovor podnošenjem izveštaja o reviziji za četiri (4) preduzeća; (v) žalbeni navod podnosioca zahteva za potpunu, a ne delimičnu naknadu, nije osnovan, jer se iz spisa predmeta utvrđuje da podnosilac zahteva nije ispunio ugovor kao što je dogovoreno sa tuženom i da ne može da dobije naknadu za deo ugovora koji nije ispunio; i (vi) pismo preporuke od 9. februara

2009. godine nije uticalo na podnosioca zahteva da izgubi bilo koji tender, a shodno tome, nije uticalo na izgubljenju dobit, s obzirom da podnosilac zahteva nije aplicirao za druge tendere.

Navodi podnosioca zahteva

27. Podnosilac zahteva navodi da je presuda [AC-I-17-0417-A0001-A0002] od 10. oktobra 2019. godine Žalbenog veća doneta uz povredu njegovih osnovnih prava i sloboda, koja su propisana u članu 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, sa obrazloženjem da *“ugovor o reviziji nije bio raskinut na način definisan u samom ugovoru, naknada se ne dosuđuje po ugovoru”*.
28. Podnosilac zahteva takođe navodi da (i) *“pravo na jednakost pred zakonom ili načelo ne diskriminacije uslovljava tumačenje i sprovođenje ne samo prava nego i ljudskih prava ‘stricto sensu’, ali takođe i međunarodno humanitarno pravo”*; i (ii) *“Načelo jednakosti u prvom redu podrazumeva da svako lice koji se pojavljuje pred sudom ima pravo da se ne diskriminiše ni na način kako se sprovodi zakon prema njemu”*, navodeći u suštini tvrdnje koje se odnose na član 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava.
29. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda *“pravično suđenje i potpunu i pravičnu primenu zakonskih odredbi i Ustava Kosova”*.

Prihvatljivost zahteva

30. Sud prvo razmatra da li zahtev ispunjuje uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom, navedene Zakonom i dalje određene Poslovníkom.
31. U tom smislu, Sud se prvo poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.
32. Sud se takođe poziva na stav 4 člana 21. [Opšta načela] Ustava, koji propisuje: *“Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”*.
33. Sud dalje razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su propisani u Zakonu. S tim u vezi, Sud se prvo poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

Član 47
(Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48
(Tačnost podneska)

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
(Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

34. Pri oceni ispunjenosti gore navedenih uslova prihvatljivosti, Sud prvo primećuje da podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu, navodeći navodne povrede njegovih osnovnih prava i sloboda, koje se odnose na pojedince i pravna lica. (Vidi, slučajeve Suda br. KI118/18, sa podnosiocem zahteva: *Eco Construction sh.pk*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. septembra 2019. godine, stav 29; i, br. KI41/09, sa podnosiocem zahteva, *AAB-RIINVEST Univerzitet L.L.C*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14). Shodno tome, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [AC-I-17-0417-A0001-A0002] od 10. oktobra 2019. godine Žalbenog veća, nakon iscrpljenja svih pravnih sredstava koja su propisana zakonom.
35. Sud takođe nalazi da je podnosilac zahteva razjasnio prava i slobode za koje tvrdi da su povređene u skladu sa zahtevima člana 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima utvrđenim u članu 49. Zakona.
36. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti utvrđene u pravilu 39 (Kriterijum o prihvatljivosti) Poslovnika. Pravilo 39 (2) Poslovnika utvrđuje uslove na osnovu kojih Sud može razmatrati zahtev, uključujući uslov da zahtev nije očigledno neosnovan. Konkretno, pravilo 39 (2) predviđa:

“Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

37. Gore navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i Suda, omogućava poslednje navedenom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum

predmeta. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu 2 pravila 39 Poslovnika.

38. Na osnovu prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni zahtev koji on može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri posebne grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrnog stepena“; (ii) navodi kategorisani kao „očigledno ili evidentno odsustvo povreda“; (iii) „neosnovani ili ne obrazloženi“ navodi; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi. (Vidi, tačnije za koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao „očigledno neosnovan“ i specifičnosti gore pomenute četiri kategorije navoda kvalifikovanih kao „očigledno neosnovani“, Praktični vodič ESLJP-a za kriterijume prihvatljivosti od 31. avgusta 2019. godine; deo III. Neprihvatljivost zasnovana na meritumu; A. Očigledno neosnovani zahtevi, stavovi 255 do 284).
39. U ovom kontekstu, kao i u daljem tekstu, kako bi ocenio prihvatljivost zahteva, odnosno u okolnostima ovog slučaja, kako bi ocenio da li je isti očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i odgovarajuće navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, shodno članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
40. Sud podseća da se okolnosti ovog slučaja odnose na spor između podnosioca zahteva i KAP-a u vezi sa ispunjavanjem obaveza koje proističu iz ugovora potpisanog 2004. godine. KAP je raskinuo relevantni ugovor putem pisma preporuke koje je negativno ocenilo učinak podnosioca zahteva i takođe preporučilo KAP-u da kompanije istog smatra „neodgovornim“.
41. Podnosilac zahteva je podneo prvu tužbu protiv KAP-a 2009. godine. Specijalizovano veće i Žalbeno veće su odbacili istu, kao neprihvatljivu, iz razloga uglavnom povezanih sa ne predstavljanjem podnosioca zahteva putem advokata u PKVS-u u suprotnosti sa odredbama Zakona o SKVS-u.
42. Podnosilac zahteva je podneo drugu tužbu 2010. godine, tražeći naknadu odgovarajuće štete. Specijalizovano veće je prvobitno odbacilo ovu tužbu, kao van roka, a zatim je Žalbeno veće vratilo na ponovno suđenje. Na ponovljenom suđenju, Specijalizovano veće je odlučilo da je zahtev podnosioca zahteva delimično osnovan i odredilo odgovarajuću naknadu u iznosu od 8.300 evra. Uprkos žalbama podnosioca zahteva i KAP-a, Žalbeno veće je potvrdilo presudu Specijalizovanog veća. Poslednje navedenu, kao što je gore objašnjeno, podnosilac zahteva osporava pred Sudom, navodeći povredu člana 31. Ustava, tvrdeći da (i) „ugovor o reviziji nije bio raskinut na način definisan u samom ugovoru, naknada se ne dosuđuje po ugovoru“; (ii) „pravo na jednakost pred zakonom ili načelo ne diskriminacije uslovljava tumačenje i sprovođenje ne samo prava nego i ljudskih prava ‘stricto sensu’, ali takođe i međunarodno

humanitarno pravo”; i (ii) “načelo jednakosti u prvom redu podrazumeva da svako lice koji se pojavljuje pred sudom ima pravo da se ne diskriminiše ni na način kako se sprovodi zakon prema njemu”.

43. U kontekstu navoda podnosioca zahteva o povredi njegovih ustavnih prava i sloboda, Sud prvo konstatuje da, u okolnostima ovog slučaja, dok podnosilac zahteva navodi da *„ugovor o reviziji nije bio raskinut na način definisan u samom ugovoru, naknada se ne dosuđuje po ugovoru“*, on ne opravdava pred Sudom kako su postupci pred redovnim sudovima rezultirali povredom člana 31. Ustava. Pored toga, Sud ističe da se Specijalizovano veće, presudom [C-III-17-0076] od 8. juna 2017. godine, pozabavilo ovim navodom podnosioca zahteva, dajući mu delimično pravo i dodelivši mu odgovarajuću naknadu od 8.300 evra.
44. Tačnije, Specijalizovano veće je gore navedenom presudom razradilo navode podnosioca zahteva u vezi sa raskidom ugovora, zaključujući da isti nije raskinut na osnovu relevantnih odredbi ugovora između strana i da je utvrdio relevantnu naknadu. Isti nalazi su potvrđeni presudom [AC-I-17-0417-A0001-A0002] Žalbenog veća. U ovom kontekstu, Žalbeno veće je, u pogledu načina raskida ugovora i spornog iznosa odgovarajuće naknade, obrazložilo sledeće:

“Apelaciono veće ocenjuje da je Specijalno pod – veće došlo do pravičnog zaključka i zasnovanog na zakon kada je delimično prihvatilo tužbeni zahtev tužitelja. Iz spisa predmeta se utvrđuje činjenica sa su stranke stvorili obostrani pravni odnos – ugovor između njih dana 03. aprila 2004. god., na osnovu kojeg su stvorili prava i obaveze. Ugovor je na početku bio važeći i stvorio je pravna dejstva za obe strane. Ova činjenica je za Apelaciono veće neosporna. Takođe se Apelaciono veće slaže sa zaključkom Specijalnog pod – veća da pismo od 09. februara 2009. god. ne sadrži važeći raskid ugovora, pošto su se stranke složile u stavu 2. 6. 1. Opštih uslova ugovora da raskid ugovora treba da se vrši u pismenoj formi. Pismo od 09. februara 2009. god. je jedna preporuka kao dokaz o ocenjivanju rada privrednog operatora „Luani“ D. D. u vezi obaveza koje je primio privredni operator za izvršenje revizije preduzeća navedenih u ugovoru i ne može da se smatra kao raskid ugovora.

Što se tiče žalbenog navoda zastupnika tužitelja da smatra potpuno neubedljiv pristup suda što se tiče moguće visine izgubljene dobiti tužitelja, Apelaciono veće je isti navod ocenilo kao neosnovan i slaže se sa zaključkom Specijalnog pod – veća u vezi ovog dela tužbenog zahteva. Tužitelju nije osnovan takav zahtev iz činjenice što nije dao neku ponudu po objavi KAP-a za dobijanje navodnih ugovora i tako da nije mogao da uđe a nije ni imao neki ugovorni odnos ili čak pred – ugovorni odnos sa tuženom. Apelaciono veće ne može da prejudicira da je preporuka uticala za ne dobijanje tendera od strane privrednog operatora dok operator nije aplicirao u tenderu. Takođe, ne može da se pretpostavi da bi operator dobio tender kada ne bi postojala osporena „preporuka“, dok se ne zna ni iznos koji bi ponudio u ponudi i da li bi ta ponuda bila dobitnica. Apelaciono veće ocenjuje da je operator trebao da aplicira na navodnom tenderu, da iskoristi pravo žalbe protiv odluke koja bi mogla da se izda na njegovu štetu i tek onda bi moglo da dođe do izražaja pravo

nezadovoljnog operatora da podnosi tužbu u vezi izgubljene dobiti i utvrđivanja činjenice da je „preporuka“ bila bitan element za to što tužitelj nije dobio tender.”

45. Shodno tome, na osnovu navoda podnosioca zahteva i činjenica koje je on izneo, Sud ističe da podnosilac zahteva pred njim nije obrazložio niti argumentovao kako su sprovedeni postupci i nalazi redovnih sudova mogli da dovedu do povrede člana 31. Ustava. Pored toga, iako podnosilac zahteva takođe tvrdi da je bio diskriminisan tokom postupka pred redovnim sudovima, iznoseći na taj način navode koji se u suštini odnose na povredu člana 24. Ustava, on ni na koji način ne argumentuje pred Sudom kako su postupci pred redovnim sudovima rezultirali njegovom diskriminacijom.
46. Sud podseća da već ima vrlo konsolidovanu praksu kroz koju je dosledno isticao da puko pominjanje člana Ustava, bez jasnog i adekvatnog obrazloženja kako je to pravo povređeno, nije dovoljan kao argument za aktiviranje odbrambene mašinerije predviđene Ustavom i Sudom, kao institucija koja brine o poštovanju ljudskih prava i sloboda. (Vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda KIO2/18, podnosioca zahteva *Vlada Republike Kosovo [Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja]*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. juna 2019. godine, stav 36; i KIO5/19, podnosilac zahteva *Ruzhdi Bejta*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. oktobra 2019. godine, stavovi 30-31; vidi takođe Smernice ESLJP-a od 30. aprila 2019. godine o Kriterijumima prihvatljivosti; deo I. Neprihvatljivost zasnovana na meritumu; A. Očigledno neosnovani zahtevi; 4. Neopravdane žalbe: nedostatak dokaza, stavovi 280 do 283).
47. U okolnostima ovog slučaja, podnosilac zahteva, osim pozivanja na član 31. Ustava, nije jasno i adekvatno obrazložio kako je ovaj član povređen osporenim presudom. Stoga, Sud smatra da navodi podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava spadaju u kategoriju navoda „*neosnovani ili neobrazloženi*“. U kontekstu ove kategorije navoda, Sud je, na osnovu stava (1) (d) i (2) pravila 39 svog Poslovnika i svoje sudske prakse, dosledno naglašavao da (i) strane imaju obavezu da tačno razjasne i adekvatno iznesu činjenice i navode; a takođe (ii) da dokažu i dovoljno potkrepe svoje navode o povredi ustavnih prava ili odredbi.
48. U ovim okolnostima, na osnovu gore navedenog i uzimajući u obzir navode podnosioca zahteva i činjenice koje je on izneo, Sud primećuje da njegovi navodi predstavljaju „*neosnovane ili neobrazložene navode*“, i kao takvi, oni su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je definisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.
49. Na kraju, Sud takođe primećuje da nezadovoljstvo podnosioca zahteva ishodom postupka od strane redovnih sudova samo po sebi ne može pokrenuti potkrepljeni navod o povredi osnovnih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom. (Vidi, slučaj ESLJP-a *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
50. Shodno tome, Sud utvrđuje da je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i proglašava se neprihvatljivim, u skladu sa stavom 7, člana 113. Ustava i pravilom 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 i članom 21.4 Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 39 (2) i 59 (2) Poslovnika, dana 11. novembra 2020. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Gresa Caka-Nimani

Gresa Caka-Nimani

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

Arta Rama-Hajrizi